

Construcția de clădiri

Construcția de clădiri : planuri de viitor și restanțe

Luiza Manolea, consultant al Consiliului Român pentru Clădiri Verzi

Luiza Manolea, consultant al Consiliului Român pentru Clădiri Verzi.

Un dialog între Alice și motanul de Cheshire din « Alice în Țara minunilor » de Lewis Carroll s-ar rezuma cam așa : dacă nu știi unde vrei să ajungi, atunci nu contează ce drum alegi. Am înțeles din tâlcul acestei povești că dacă știi unde vrei să ajungi, atunci contează drumul pe care alegi să mergi.

Asta își dorește și Planul de guvernare pe anii 2013-2016⁽¹⁾: să traseze direcțiile în care actualul Guvern dorește ca țara noastră să se îndrepte. Și pentru că putem spune că suntem încă la început de mandat – și început de drum, vă invit să trecem în revistă pe de o parte obiectivele și, pe de altă parte, restanțele care ar trebui soluționate în domeniul construcțiilor de clădiri, cu accent pe clădirile verzi.

În capitolul privind apele și pădurile există două obiective cu impact asupra clădirilor verzi. Unul privește atingerea unei stări ecologice bune a apei⁽²⁾, astfel încât, printre altele, sursele de apă de suprafață să atingă o stare chimică bună până în anul 2015. Potrivit unui raport de la sfârșitul anului 2012⁽³⁾, s-au identificat, însă, 26 de substanțe chimice care au contribuit la caracterizarea stării chimice a apei ca fiind necorespunzătoare. Un al doilea obiectiv este “promovarea certificării forestiere în Fondul Forestier Național în scopul creșterii potențialului economic și ecologic al pădurilor”. Impactul în construcțiile verzi ar consta în eventuala certificare a materialului lemnos folosit în construcții potrivit unor standarde similare cu cele dezvoltate de Forest Stewardship Council⁽⁴⁾, organizație care promovează o gestionare a pădurilor în respectul protejării mediului, care să fie benefică

din punct de vedere social și viabilă din punct de vedere economic.

Capitolul “Dezvoltare și administrație” are ca obiectiv prioritizarea investițiilor, printre care și cele relevante construcțiilor de clădiri, cum este “finanțarea prioritară a unui pachet minim de investiții publice de tipul : școală, biserică, dispensar medical și farmacie, bibliotecă și cămin cultural (...), care să asigure un standard minim obligatoriu de civilizație și confort”. Dacă prin acest minim standard obligatoriu se înțelege folosirea cât mai eficientă a resurselor și, prin urmare, reducerea impactului asupra mediului, atunci, am putea avea în 2016 o serie de clădiri de interes public care să se încadreze în criteriile clădirilor verzi. Pe de altă parte, Planul de guvernare subliniază continuarea programelor de reabilitare termică a clădirilor de locuit.

Planul de guvernare caracterizează ca strategice obiectivele referitoare la eficiența energetică și protecția mediului. Relevante clădirilor sunt câteva măsuri ce se doresc a fi luate pentru atingerea acestor obiective, printre care enumăr doar :

➤ Recuperarea întârzierilor în transpunerea Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor și, prin urmare, revigorarea propunerii de modificare a Legii nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor aflată la Parlament⁽⁵⁾. Cele mai importante prevederi sunt cele referitoare la obligația clădirilor noi publice și private de a fi “clădiri cu consum de energie aproape zero” începând cu 1 ianuarie 2019 pentru clădirile publice, respectiv 1 ianuarie 2021 pentru cele private,

precum și stabilirea de sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor. De exemplu, pentru netransmiterea cumpărătorului unei clădiri a certificatului de performanță energetică, propunerea legislativă din Parlament prevede că intervine nulitatea relativă a contractului de vânzare.

➤ Promovarea standardelor europene privind nivelele minime de eficiență energetică în (...) construcții (...) și în sectorul rezidențial” este o altă măsură. Acest lucru ar putea însemna adoptarea standardelor dezvoltate de CEN TC 350⁽⁶⁾ cu privire la performanțele de mediu ale materialelor de construcție și clădirilor în ansamblul lor.

➤ Stimularea funcționării societăților de servicii energetice (ESCO) prevăzută în Planul de guvernare este o măsură care se regăsește în Directiva nr. 2012/27/UE privind eficiența energetică, act european ce trebuie transpus cel târziu până în 5 iunie 2014⁽⁷⁾.

Ideea reducerii consumului în clădiri este privită și ca măsură pentru îndeplinirea altor obiective, cum ar fi cel privind creșterea competitivității economice, care ia în considerare și “producerea de energie electrică și termică din surse regenerabile de energie conform resurselor disponibile”. Integrarea energiei regenerabile în clădiri reprezintă un criteriu important pentru o clădire verde. Iar legislația nu rămâne în urmă⁽⁸⁾, ci obligă ca reglementările și/sau codurile din domeniul construcțiilor să includă atât măsuri pentru a crește ponderea tuturor tipurilor de energie din surse regenerabile în domeniul construcțiilor,

cât și utilizarea unui nivel minim al energiei din surse regenerabile în cazul clădirilor noi și al celor ce fac obiectul unor renovări majore. Deocamdată, un astfel de nivel minim nu a fost stabilit.

Un obiectiv cu impact asupra construcțiilor în general îl constituie revenirea nivelului TVA la 19%.

În ceea ce privește capitolul industriei, comerțului și competitivității, se dorește creșterea implicării României în grupurile de lucru sectoriale create la nivel european în domeniul cercetării, astfel încât să își poată dezvolta dialogul și în industria construcțiilor. O altă măsură prezentă în Planul de guvernare constă în “promovarea unei politici industriale durabile” prin aplicarea Directivei nr. 2009/125/CE⁽⁹⁾ referitoare la eco-design, ce impune condiții pentru comercializarea produselor cu impact asupra consumului de energie în timpul utilizării sale – relevante pentru clădiri fiind materialele de construcție și echipamentele de instalații.

Capitolul privind mediul atacă chestiuni legate de reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, știut fiind faptul că sectorul clădirilor este responsabil pentru 38% din totalul emisiilor de dioxid de carbon. Așadar, Planul de guvernare își propune să elaboreze Planurile de Acțiune pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, să respecte angajamentul asumat pentru aplicarea pachetului “Energie - schimbări climatice” de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% sub nivelurile din anul 1990, să finanțeze prin Fondul pentru Mediu proiecte publice și private care au ca obiect eficiența energetică în sectorul

Consiliul Român pentru Clădiri Verzi

www.rogbc.org

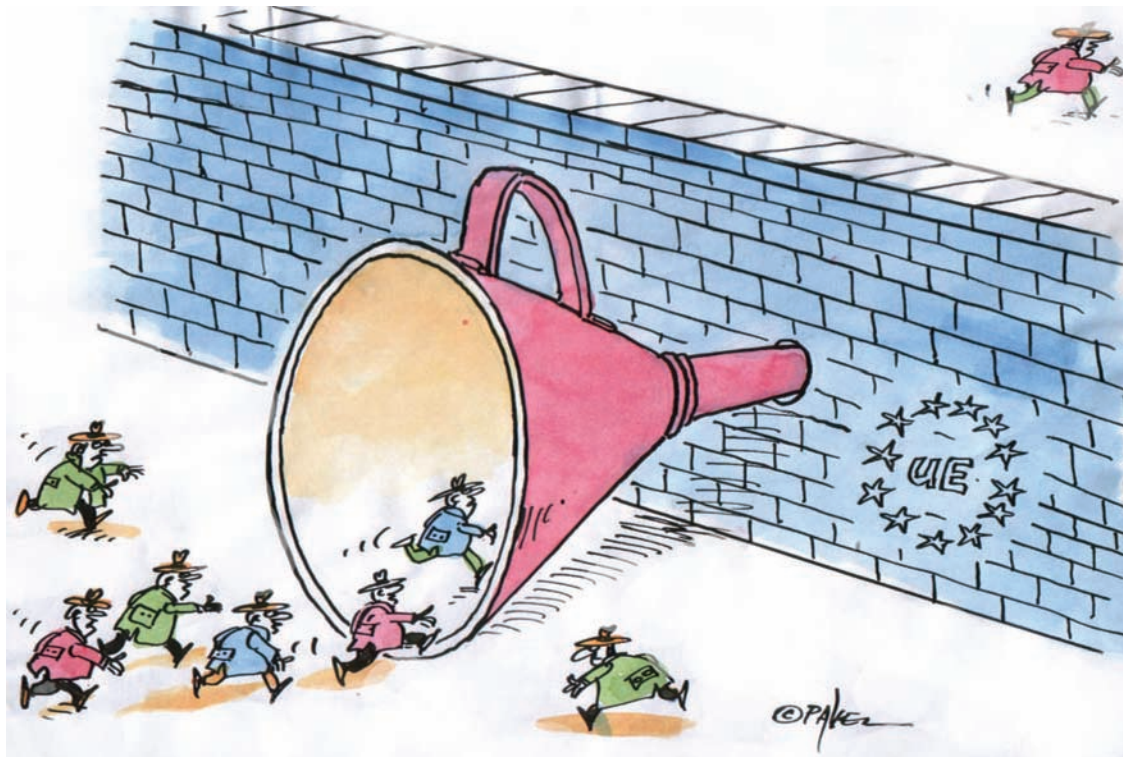
rezidențial, utilizarea surselor de energie regenerabilă și care au ca rezultate demonstrabile reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În prezent, Administrația Fondului pentru Mediu nu și-a adoptat încă bugetul pentru anul 2013.

De asemenea, capitolul "mediu" tratează și transformarea deșeurilor într-o resursă, dorind o planificare strategică la nivel zonal a gestionării deșeurilor pentru completarea/realizarea investițiilor necesare îndeplinirii obiectivelor europene în domeniu, care, în sectorul deșeurilor din construcții se traduce prin obligația ca, până în anul 2020 să reutilizăm, reciclăm ori să întreprindem alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere rambleiere care utilizează deșeurile pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeurile nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări⁽¹⁰⁾.

Îmbunătățirea și extinderea sistemului național de monitorizare a calității aerului, precum și reducerea nivelului de zgomot și vibrații în zonele rezidențiale sunt alte două obiective cu influență asupra construcțiilor, având în vedere posibilitatea suspendării activității constructorilor pentru depășirea limitelor de poluare⁽¹¹⁾.

Urbanismul își are și el locul în Planul de guvernare, prin stabilirea unei serii de obiective, pornind de la planificarea amenajării urbane și elaborarea Regulamentului de urbanism bazat pe principii ecologice. Astfel, ne dorim: atingerea obiectivului de 26 mp/locuitor suprafață de spații verzi, dezvoltarea în jurul marilor zone urbane a unor spații verzi complexe, formate din spații împădurite și luciu de apă, finalizarea relocării în periurban a operatorilor economici generatori de noxe, zgomot și pulberi, creșterea ponderii transportului în comun, a interconectării sale și facilitarea mijloacelor de transport „verzi”.

Nici licitațiile nu sunt uitate, Planul de guvernare dorind să încurajeze achizițiile publice ecologice prin elaborarea și aprobarea unui Plan de Acțiune pentru Achizițiile Publice Verzi și prin introducerea criteriilor de mediu în caietele de sarcini. Aceasta ar fi o bună oportunitate să se revigoreze

proiectul de Plan de acțiune deja elaborat și care prevede atingerea unei ținte de achiziții verzi de 20% din totalul achizițiilor (ținta neobligatorie la nivel european este de 50%⁽¹²⁾), cu excepția echipamentelor de iluminat, unde procentul este de 50%. Cât privește introducerea criteriilor de mediu în caietele de sarcini, acestea ar viza 10 sectoare prioritare, relevante pentru construcții fiind: materii prime ca de exemplu lemnul, aluminiul, oțelul, betonul, sticla și produse pentru construcții, cum sunt geamurile, straturile de acoperire pentru pereți și pardoseală, echipamente de încălzire și de răcire, aspecte legate de exploatarea și defacerea clădirilor, serviciile de întreținere, executarea contractelor de lucrări la fața locului. De asemenea, au impact asupra clădirilor verzi și sectorul energiei, prin cerințele privind încălzirea și răcirea produse din surse de energie regenerabile, precum și sectoarele echipamentelor de birou și calculatoare (pentru clădirile de birouri), al mobilei și produselor și serviciilor de curățenie, ce au influență asupra întreținerii clădirilor. E important de știut că există deja elaborate atât un manual privind achizițiile publice ecologice⁽¹³⁾, cât și exemple de

cerințe de mediu pentru clădiri ecologice⁽¹⁴⁾.

Revenind la parabola din "Alice în Țara minunilor", aș încheia cu exprimarea și a dorinței noastre, a guvernaților, ca toate aceste deziderate din Planul de guvernare să nu rămână de poveste.

⁽¹⁾Planul de guvernare 2013-2016 a fost aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 45 din 21 decembrie 2012 pentru acordarea încrederii Guvernului

⁽²⁾Potrivit cerințelor din Directiva-cadru nr. 2000/60/CE privind apa.

⁽³⁾http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/pdf/CWD-2012-379_EN-Vol3_RO.pdf

⁽⁴⁾<http://ic.fsc.org/>

⁽⁵⁾Un alt proiect de modificare a Legii nr. 372/2005 este luat în considerare spre a fi discutat în cadrul Guvernului

⁽⁶⁾http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Construction/SustainableConstruction/Pages/CEN_TC350.aspx

⁽⁷⁾Unele articole au termene de transpunere diferite

⁽⁸⁾Art. 24 indice 1 alin. 4 și art. 24 indice 2 din Legea nr. 220/2008

⁽⁹⁾Directiva 2009/125/CE de instituire

a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (reformare) a fost transpusă prin HG nr. 55/2011 privind stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic

⁽¹⁰⁾Art. 17 alin. 2 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

⁽¹¹⁾Directiva 2008/50/EC privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa

⁽¹²⁾Potrivit Comunicării Comisiei Europene către Consiliul și Parlamentul European "Achiziții publice pentru un mediu mai bun" (COM(2008) 400).

⁽¹³⁾http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_ro.pdf

⁽¹⁴⁾http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/construction_GPP_product_sheet_ro.pdf